

Tolna vármegye minden kapitányságán jó az eredményesség, igaz volt és igaz maradt ez Paksra is, mondja Végh Lajos, aki három éve Paks rendőrkapitánya. Ez alkalommal őt kérdeztük: jó napot, mi újság?

11. oldal

Paksi Hírnök

XXXII. évf. 2. szám

ALAPÍTVÁ 1989-BEN

2023. január 27.

PAKSI HANGULATOK Januári tél

Fotó: Szép Zsóka

A magyar kultúra napját ünnepeltük

Fotó: Babai István

„A kultúra megőriz és megújít, személyeket átjáró közösséget és maradandó értéket terem.” Ezzel a Wolhart Pannenberg filozófustól való gondolattal kezdte köszöntőjét Szabó Péter polgármester a magyar kultúra napja alkalmából szervezett programsorozat megnyitóján a Csengey Dénes Kulturális Központban. Emlékeztetett, hogy az ünnep gondolata 1989-ben, a rendszerváltás hajnalán fogalmazódott meg a *Himnusz* megírásának napjához kötve, hiszen Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be nemzeti imánk megírását.

– Éppen Kölcsey kora, a reformkor mutat rá az idézet igazságára, hiszen a 19. század elején Magyarországon sok minden veszni látott. De a változás és a későbbi megújulás éppen abból indulhatott, hogy őseink ragaszkodtak nyelvünkhöz, melyet a későbbi évtizedekben jelentősen megújítottak. Megőriz-

ték népzeneinket, melyet bő egy évszázaddal később Kodály, Bartók, Bárdos méltán világhírűvé tettek. De elődeink hittek abban is, hogy a magyar szellem kiművelése és tudós emberek képzése nélkül nincs nemzeti megújulás, gazdasági fejlődés, modern európai élet – mondta a polgármester.

Kiemelte, hogy a kultúra az emberi személy örök értékeiből és méltóságából, az alkotás, vagyis az önkifejezés vágyából, és az alkotói tevékenységből, valamint a befogadó személyes nyitottságából születik. – A kultúra tehát valóban személyes közösséget teremtő erő, mely személytől személyig hat. Így lesz a magyar kultúra személyesen csak a miénk, hogy benne van őseink nyelve, gazdagsága, mindaz, ahogy megélték és kifejezték örömeiket, bánatukat, látták emberi közösségeiket. A kultúránk az, ahogy mi, magyarként felfogjuk és megéljük emberi létünk minden

rezzenését. Ez az, amire büszkéek lehetünk, mert megtartott, különlegessé és számtalanszor elismertté tett bennünket a világ előtt nyelvünk, művészetünk, zenénk által – fogalmazott.

– Hiszem, hogy a kultúra a túltekintés nagy adománya az ember életében. Hiszen a művészetek és a kultúra megannyi arca segíti az embert túltekinteni bánatán, veszteségein, az élet kudarcain, és megérteti velünk az élet mélyebb és örök tartalmát is. És ez a mai, nehéz, félelemmel, bizonytalansággal teli időszakban igazi kapaszkodó és menedék lehet az ember lelkének, személyének – hangsúlyozta Szabó Péter.

Zárásgondolataiban – kiemelve, hogy a valódi kultúra elgondolkodtat, gazdagít és felemel – megköszönte mindazok munkáját, akik tevékenységükkel gazdagítanak és felemelnek minket, őrzik és gazdagítják városunk közösségének kulturális értékeit, hagyományait.

Az est Joós Tamás, Hegyi Norbert Cseh Tamás-estjével folytatódott.

A magyar kultúra napja alkalmából szervezett programsorozatban nyitották meg délután a kulturális központban Koszorus Aranka madocsai nyugdíjas óvónő festménytárlatát. A különböző technikákkal és témákban alkotó művész kiállítását Szántó Zoltán, Paks alpolgármestere nyitotta meg. Közreműködött Tibai Eszter, valamint a Pro Artis Alapfokú Művészeti Iskola növendékei, Tógyer Zsófia, Nős Dalma és tanáruk, Gajzágó Mariann. A kiállítás február 10-ig tekinthető meg a kulturális központ nyitvatartási idejében.

A programsorozatban Mácsai Pál Örkenyestjére és a S.Ö.R. – *A nem komplett Shakespeare-művek előadása* című színházi előadásra is várták a lakosságot a kulturális központba.

Kohl Gyöngyi

Paksi Hírnök

Megjelenik kéthetente, 4550 példányban

Kiadja a TelePaks Média centrum Nonprofit Kft.

Főszerkesztő: Dallos Szilvia

Szerkesztőség: Paks, Dózsa György út 51–53.

Email: paksihirnok@gmail.com

Telefon: 75/830-380

Nyomda: ATOMIX Kft. Nyomdaüzem

Hirdetésfelvétel: paksitv@paks.hu, paksihirnok@gmail.com

ISSN 0865-560X

Következő megjelenés: 2023. február 10.

Szolgáltatásunk igénybe vehető: Hétköznap 7:00-22:00 óráig.
Péntek reggel 7:00 órától vasárnap este 22:00 óráig.

+36-30/222-6030, +36-20/320-0822, +36-20/440-7540, +36-70/326-7266

Kedves Utasaink!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy Paks két taxitársasága, a **Fix Taxi** és **Trend Taxi** egyesült. Az új nevünk **AtomTaxi**. Bár a név módosult, a minőség változatlan maradt. Városunkon belül továbbra is **690 Ft-os** áron szállítjuk kedves utasainkat, rendezett, dohányfüstmentes autókban, kulturált megjelenéssel. Vállaljuk szerződéses fuvarok, Tolna megyén túli személyszállítási feladatokat, reptéri transzferek lebonyolítását, illetve társaságunk lehetőséget nyújt reklámfelület bérlésére is.

Trendi külső, fix ár!

Keressenek bennünket bizalommal!
Kellemes utazást kívánunk!

AtomTaxiPaks

Reklámfelület bérlésével kapcsolatban:
+36-70/413-7054

Hidrogénbuszt teszteltek Pakson

Három napig közlekedett demonstrációs jelleggel egy hidrogén-üzemanyagcellás autóbusz Pakson, a JIVE-2 projekt részeként, amely az eddigi legnagyobb uniós társfinanszírozású hidrogénbuszprogram Európában. Az utasok díjmentesen vehették igénybe a HUMDA Magyar Mobilitás-fejlesztési Ügynökség Zrt., a Magyar Hidrogén és Tüzelőanyag-cella Egyesület, a Toyota-CaetanoBus, a Messer Hungarogáz Kft. és a Paksi Közlekedési Kft. együttműködésében közlekedő hidrogénüzemű buszt. A január 16. és 18. közötti programban konferenciát, valamint szakmai és pályorientációs napot is tartottak.

A zero károsanyag-kibocsátással és nagyon csekély zajkibocsátással üzemelő, Portugáliában gyártott, háromajtós Toyota-Caetano H2.City Gold típusú busz január 13-án érkezett Pakarra. A 12 méter hosszú, 85 férőhelyes jármű különlegessége, hogy egy töltéssel négyszáz kilométer megtételére képes, a tankolás pedig mindössze kilenc percet vesz igénybe. A tartályokban összesen 37,5 kilogramm hidrogéngázt lehet tárolni 350 bar nyomáson. Ezt a buszt tesztelték három napig Pakson abban a demonstrációs mintaprojektben, amelynek magyarországi koordinátora a Magyar Hidrogén és Tüzelőanyag-cella Egyesület, a program hazai mobilitási partnere pedig a HUMDA Magyar Mobilitás-fejlesztési Ügynökség Zrt. A Messer Hungarogáz Kft. technológiai támogatást nyújt, a hidrogén-töltőállomást és az üzemanyagot biztosítja. A Paksi Közlekedési Kft. üzemeltette a teszt alatt a járművet a közösségi közlekedésben. Az EU társfinanszírozásával a Közép- és Kelet-Európában útjára indított JIVE-2 (Közös Kezdeményezés a Hidrogénjárművekért Európa-szerte) program az eddigi legnagyobb üzemanyagcellásbusz-

Fotók: Szép Zsóka

projekt Európában, melynek célja, hogy előmozdítsa a hidrogénmeghajtású buszok kereskedelmi forgalomba hozatalát és a kapcsolódó hidrogéntöltő-infrastruktúra kiépítését. A teljes európai ellátási láncot lefedő Európai Hidrogén Egyesület szintén részt vesz a demonstrációs mintaprojektben.

Kiemelt cél, hogy a közösségi közlekedésben csökkenjen a szén-dioxid-kibocsátás. Ebben nagy szerepe van a – 2021-ben elfogadott, a nemzeti hidrogénstratégia részét képező – zöldbuszprogramnak, amelynek részeként a tavaly februári budapesti demonstrációs mintaprojekt után már második alkalommal vesz részt a közösségi közlekedésben hidrogénüzemanyag-cellás autóbusz Magyarországon – hangsúlyozta Weingartner Balázs. A HUMDA

Magyar Mobilitás-fejlesztési Ügynökség Zrt. elnök-vezérigazgatója azt mondta, hogy a hidrogén hosszú távon az energia tárolására is jó megoldást jelent, emellett egyértelműen ez a jövő egyik hatékony hajtáslánca.

– Nagy lehetőségek állnak a hidrogén előtt, az üzemanyagcellás hajtáslánc a buszközlekedésben is kiemelkedő szerepet kaphat majd a jövőben – mondta Deli Daniella, az Energiaügyi Minisztérium helyettes államtitkára. Hozzátette, a kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy ez a környezetbarát megoldás mielőbb elterjedjen hazánkban, és a HUMDA által koordinált zöldbuszprogrammal együtt hozzájáruljon a 2050-es klímacéljaink eléréséhez.

Szabó Péter, Paks polgármestere a programot indító sajtótájéko-

tatón hangsúlyozta, öröm számára, hogy a Paksi Közlekedési Kft. és Paks városa egyetlen magyar állomásként részt vehet a JIVE-2 projekt keretében megvalósuló CEE Hidrogén Busz Roadshow rendezvénysorozatában. Hozzátette, hogy a város 2021 elején nemet mondott a szén-dioxid-kibocsátásra azaz, hogy átalakította a helyi járatú tömegközlekedést. Azóta tíz, teljesen elektromos busz viszi az utasokat.

Tavi Tamás, a Paksi Közlekedési Kft. ügyvezetője úgy tájékoztatott, hogy az eddig remekül teljesítő flottát a jövőben hidrogénmeghajtású autóbusszal kívánják bővíteni. – Egy sikeres IKOP-pályázat keretében jelenleg előkészítés alatt van az a projekt, melyben talán már idén ki tudjuk írni a közbeszerzést hidrogénbusz beszerzésére – mondta.

A most tesztelt hidrogénüzemanyag-cellás busz január 16. és 18. között az 1-es vonalon szállította az utasokat. Ebben az időszakban nem kellett jegyet váltani az utazáshoz, a járművet több mint ezerötszázán próbálták ki. A JIVE-2 projekt részeként, a paksi roadshow-n hidrogénbusz konferenciát, szakmai és pályorientációs napot is tartottak a szervezők, utóbbin hazai egyetemek előadói, képviselői ismertették a diákokkal a hidrogénteknológia aktuális helyzetét.

Lovász Krisztián

Megkezdődik a felújítás, bővítés tervezése

A Csengey Dénes Kulturális Központ rekonstrukciójához és bővítéséhez szükséges engedélyezési és kiviteli tervdokumentációk elkészítéséről szóló szerződést írt alá Szabó Péter, Paks polgármestere és Fontos Rómeó Gellért, a Fontos Mérnök Stúdió Kft. ügyvezetője. A projekt kormányzati támogatással valósul meg.

Fotó: Szép Zsóka

A sajtónyilvános szerződéskötésen Szabó Péter polgármester azt mondta, hogy a több mint negyven évvel ezelőtt megépített kulturális központ teljes körű felújításához szükséges tervek elkészítésére valamivel több mint bruttó 132 millió forint kormányzati támogatást kapott az önkormányzat. Hozzátette, hogy nemcsak küllemében, hanem funkcionálisan is meg kell újítani az épületet, a megvalósítás pedig azért is időszzerű, mert a Paks II. beruházás kapcsán várhatóan megnövekszik a lakosság szám, amire

a humáninfrastruktúra fejlesztésével is fel kell készülnie a városnak.

– Az a célunk, hogy a tervezés és majdan a kivitelezés eredményeként egy kisvárosi hangulatnak, ugyanakkor a 21. századi elvárásoknak, a megváltozott funkcionális igényeknek megfelelő kulturális központ legyen Pakson. Az elképzelés az, hogy a főbejárat felől új épületszárny-

nyal bővül az épület, ahol egy körülbelül 200 fő nézőtéri befogadóképességű, többfunkciós terem alakítanak ki, ami alkalmas kamaraelőadásokra, kulturális csoportok számára, céges rendezvényekhez – mondta Szabó Péter. Arról is tájékoztató, hogy komplex akadálymentesítésre kerülne sor, a színházterem is megújulna, aminek tekintetében kiemelt szempont a kénye-

lem, illetve az épület adottságaihoz mérten a színpadtér is növekedhet. Az új épületszárny lapostetős lesz, aminek egy része rekreációs pihenőhelyként szolgálna. Mindemellett a kulturális központ környezete is megújul. Fontos Rómeó Gellért, a Fontos Mérnök Stúdió Kft. ügyvezetője azt mondta a szerződéskötésen, hogy világos célt tűzött ki az önkormányzat, ami a tervezés fontos alappillére. Hozzátette: – Idáig eljutni is hosszú folyamat volt, most vagyunk a legizgatóbbak, mert a jogi környezetből egy kreatív térbe kerülünk, ahol igazán a szakmánknak élhetünk. Mint mondta, sok döntést kell majd még meghozni a tervezés során. A munkára szánt szűk egy év intenzív lesz – húzta alá.

Szabó Péter polgármester kiemelte, hogy a lakosság majdan fórum keretében bepillantathat a folyamatba, megismerheti a tervet.

Kohl Gy.

Traffibox lassítja a forgalmat Gyapán

Traffiboxot telepítettek Gyapán a Cecei útmellé a közelmúltban. – A doboz kihelyezése indokolt volt, mivel nagy az átmenőforgalom a településen. Az eszköz célja, hogy lassítsa a forgalmat, ezzel biztonságosabbá téve a közlekedést a településen – tájékoztató Szabó Péter, Paks polgármestere, hozzátéve, hogy több éve húzódó probléma oldódott meg.

Heizler Zoltán, a gyapai részönkormányzat képviselője elmondta, hogy az új eszköz kihelyezésével a lakosság igényének tettek eleget.

A fűtött, páramentes doboz 220 fokban forgatható, így mindkét irányból alkalmas a sebességmérésre. Feil Csaba rendőr alezredes, a Tolna Vármegyei Rendőr-főkapitányság közlekedésrendészeti osztályának megbízott osztályvezetője elmondta, hogy a rendőrség több évre visszamenőleg megvizsgálta, hogy milyen gyakori a gyorsajtás a területen, és ez alapján döntöttek a berendezés telepítéséről. A traffipaxot időszakosan helyezik ki a dobozba, tette hozzá Feil Csaba.

Fotó: Szép Zsóka

A traffibox készüléket a Tolna Vármegyei Rendőr-főkapitányság vásárolta, és haszonkölcsöni szerződés keretében bocsátja Paks Város Önkormányzatának rendelkezésére.

A telepítés költségét Spiesz József, a körzet képviselője, a külső városrészek településrészi önkormányzatának elnöke biztosította képviselői keretéből.

Szép Zsóka

Képviselői beszámoló 2023

Pálmai Klára, Ulbert Sándor

Bő három év telt el a jelenlegi önkormányzati választási ciklusból. Ennek apropóján kérdezzük sorozatunkban a képviselő-testület tagjait munkájukról, beruházásokról, további terveikről.

– Nagyon szeretem ezt a városrészt, mind az építészeti, mind a természeti környezetet tekintve talán Paks legszebb területe – mondja Pálmai Klára, az egyes számú választókerület önkormányzati képviselője, a városépítő bizottság elnöke, a dunakömlödi településrészi önkormányzat, valamint a jogi, ügyrendi és pénzügyi bizottságok tagja. Mint felidézte, a választást követően nagy elánnal látott munkához, úgy gondolta, mindenre lesz lehetőség, de csalódnia kellett. – A 2014 előtti években hatalmas pénzek mentek el olyan dolgokra, amin lehetett volna spórolni. Oda jutott a város, hogy a kötelező és az önként vállalt feladatok között erős aránytalanság van. Nem élhetünk úgy, ahogy eddig, megszűnt az eddigi jólét. A mostani városvezetés mindenképpen változtatni kívánt, ám a jelenlegi helyzetben már nem lehet ezt fokozatosan megtenni – összegzett a képviselő. Az egyes körzetben meg-

valósult beruházások közül kiemelte a Szentháromság tér és a Kálvária utcák rekonstrukcióját, amely beruházások – szavai szerint – nemcsak városképi, hanem közlekedésbiztonsági szempontból is jelentősek voltak. – Állandó probléma a parkolás. Ezt úgy lehetne megoldani, hogy ha van a neuralgikus pontoknál esetleg eladó ház, azt megvásárolja az önkormányzat, és a telken parkolót alakít ki, amire volt már példa a Vörösmarty és a Kereszt utcákban, és most lenne rá lehetőség a múzeumnál is – összegzett a képviselő. Arra is kitért, hogy saját erőből biztosan nem tud a város új ebédlőt építeni a Bezerédj iskolának, de amikor felszabadul az Anna utcai épület, fel kell mérni, hogy átalakítható-e ebédlőnek. – Ami a körzetben lévő múzeumot és a hozzá tartozó képtárat illeti, fenntartásuk túl sokba kerül a városnak, az intézményt át kell szervezni, mégpedig úgy, hogy a foglalkoztatottak egzisztenciája ne sérüljön – mondta Pálmai Klára. Az egyéni képviselői keretének felhasználásáról elmondta, hogy mindig a lakossági igényeket figyelembe véve költi el. Példaként említette az orosz emlékmű rendbetételét, a Kalap utca 2–8. szám

előtti térkövezést, a Bástya utcai partfal megerősítését, szemetesek, kutyatoaettek, padok kihelyezését, valamint az Üstökös utcában és a Munkácsy utcában peron építését buszmegállóhoz. – A képviselői munka szolgálat, alapvető kell, legyen a tisztesség, becsület. Egy képviselőnek magáénak kell éreznie a körzetét, a várost, és minden tekintetben gondosan dolgoznia érte, és úgy gazdálkodnia, ahogy otthon teszi – húzta alá.

– Ez egy belvárosi körzet, ahol intézmények, templomok, játszóterek vannak, és ahol sokan nap mint nap megfordulnak. Ezért talán nagyobb figyelmet kap, mint a külvárosi körzetek, de arra hangsúlyt fektetünk, hogy ez ne menjen utóbbiak fejlődésének rovására, jó hozzáállással lehet kompromisszumokat kötni. Nagyon megfontoltan, átgondoltan kell dolgozni azon, hogy a belváros tényleg belváros legyen, ami nem könnyű feladat, fejlesztések tekintetében itt is prioritásokat kell meghatározni – mondja Ulbert Sándor, a kettes számú választókerület önkormányzati képviselője, a gazdasági bizottság elnöke, a városépítő és a humánpolitikai bizottságok tagja. – Hiszek abban, hogy ha van egy cél és teszünk érte, akkor előbb-utóbb megvalósul. Rendkívül jó érzés, amikor

egy elkészült beruházás kapcsán azt látom, hogy jól sikerült, örülnek neki az emberek – mondta, példaként említve a Táncsics utcai rekonstrukciót, a Kápolna utcai bölcsőde teljes felújítását, a Jézus Szíve templom előtti feljáró átépítését. Ulbert Sándor arról is beszélt, hogy nagyon szeretné, ha megtörténne a főutca felújításának harmadik üteme, a Templom, a Halász, a Csónak és a Villany utcák rekonstrukciója, de a jelenlegi gazdasági helyzetben nehéz meg-

mondani, milyen fejlesztések valósulhatnak meg a ciklus végéig. Ulbert Sándor arra is kitért, hogy képviselői keretéből a körzete mellett a város egészét érintő célokra is fordít. A Paksi Életfa Idősek Otthonában klímaberendezés telepítését és teraszajtó beépítését finanszírozta belőle, költött parkoló kialakítására, lépcsőkorlátra, közvilágítási, illetve csapadékvíz-elvezetési problémák megoldására, és ezzel még nem teljes a lista. – Amputálni kellett az egyik lábamat, de már haladok a gyógyulás útján, újra munkába álltam. A feleségem úgy fogalmazott ezekben a nehéz időkben, hogy „tudod, apa, neked azért sikerül, mert akarod, hogy sikerüljön”. Ahogy pedig én szoktam mondani, ha valaki valamit vállal, azt teljesítse is – hangsúlyozta.

Kohl Gyöngyi

Fotók: Szaffner Ferenc

A németek kitelepítésének emléknapján

A magyarországi németek elhurcolásának emléknapjává nyilvánította január 19-ét 2012 decemberében az Országgyűlés. Az emléknapon a Csegey Dénes Kulturális Központban tartott megemlékezést a Paksi Német Nemzetiségi Önkormányzat. Az esten beszédet mondott Fähr György, a szervezet elnöke.

– Magyarországon már a II. világháború befejezése előtt, igaz, szovjet nyomásra, elkezdődött az itt élő németek zaklatása. Több tízezer honfitársunkat hurcolták el munkaszolgálatra a Szovjetunióba. A potsdami konferencián meghozott döntések után a magyar minisztertanács 1945. december 22-én elfogadta a honfitársaink kitelepítéséről és jogfosztásáról szóló kormányrendeletet. Ennek folyományaként 1946. január 19-én elindult az első vonaton Budaörsről, és ezzel megkezdődött a magyarországi németek kitelepítése – mondta beszédében Fähr György, a Paksi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, a szervezet magyarországi németek elhurcolásának emléknapja alkalmából tartott megemlékezésén.

Arról is beszélt, hogy a kitelepítés lebonyolítására felállított Nép-gondozó Hivatal adatai szerint a magyar kormány 1946 és 1948 között legalább 185 ezer német nemzetiségűt fosztott meg az ál-

lampolgárságától, valamint teljes ingó és ingatlan vagyonától, és telepített ki az éhező és romokban heverő Németországba.

– Ez a szám valójában közel háromszázezer ember volt, és nem számlálja azt a több százezer honfitársunkat, akiket elhurcoltak málenkij robotra, ahonnan soha nem tértek haza, valamint azon társainkat sem, akiket kidobtak otthonukból, vagyonukból és megfosztottak megélhetési lehetőségüktől – emelte ki.

Az esten elénekelték a magyar Himnusz és a magyarországi németek himnusát, a beszédet követően pedig egyperces néma főhajrával emlékeztek a meghurcoltatások áldozataira.

Mindezek után levetítették Sós Ágnes és ifj. Petróczy András *Tiszta Sváb* című dokumentumfilmjét. Mint előzetesen elhangzott, a filmben az alkotók apránként fedezik fel és saját szemszögükből mutatják be a svábok történetét, ami még mindig sok magyar számára ismeretlen. A film Magyarország különböző településein élő sváb emberek – sokáig elhallgatott – történeteit dolgozza fel korunk megszólaltatásával. A dokumentumfilmben központi szerepet kapnak a fiatalok, akiknek a személyes életét fokozatosan átszövi az identitáskereséssel induló majd a részükké váló múlt, ahogy szembesülnek nagyszülei korszakával.

Kohl Gy.

Kérdőív a lakosoknak

Megújítja Paks Város Önkormányzata az öt évre szóló települési környezetvédelmi programját. A program elkészítéséhez nagy segítséget nyújt az a kérdőív, amelynek kitöltésére kéri a lakosságot, és amelynek révén értékes adatokat, információkat kaphat a város vezetése a lakosság környezetvédelmi, társadalmi, gazdasági szokásairól, igényeiről. A kérdőív kitöltése önkéntes,

anonim, és mindössze néhány percet vesz igénybe. Az önkormányzat köszöni, ha a kérdőív kitöltésével segítenek abban, hogy városunk élhetőbb, fenntarthatóbb, zöldebb legyen. A kérdőív kitöltésére 2023. január 30-ig van lehetőség. A kérdőívet a paks.hu honlapon a felugró információs ablakból, vagy a Hirdetmények/közzétételek rovatból lehet elérni.

-gy-

Óvodai állásajánlat

Pályázatot hirdet a Paksi Benedek Elek Óvoda gyógyepedagógus munkakör betöltésére. A közalkalmazotti jogviszony határozatlan idejű, teljes munkaidős közalkalmazotti jogviszony. A munkavégzés helye Paks, Ifjúság út 1/b.

Pályázati feltételek: felsőfokú képesítés, gyógyepedagógus végzettség. A pályázat benyújtásának határideje 2023. február 28. A részletes pályázati kiírás további fontos információkkal a paks.hu honlapon elérhető.

-gy-

MÜLL-PATRIK TEMETKEZÉS

Irodavezető: Müller Pálné

7030 Paks, Szent István tér 7.

Tel.: 75/310-698, 75/314-597

Paks Fehérvári és Kálvária u. temetőgondnokság:

75/310-698

ÜGYELET: 0-24h Tel.: (30) 947-6346 • (30) 929-5609

Új vezérigazgató a Paksi Atomerőmű élén

Horváth Péter János, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) elnöke váltotta az atomerőmű vezetői posztján Pekárik Gézát. Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. most kinevezett vezérigazgatója azt mondta, célja a magas műszaki színvonal fenntartása és az üzemidő-hosszabbítás végrehajtása.

Január közepén került a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal éléről a Paksi Atomerőműbe Horváth Péter János. Mint azt az Energiaügyi Minisztérium ennek kapcsán közölte, az energetikai ágazat számos állami és vállalati szereplőjénél dolgozott, előzőleg 2010 és 2013 között, majd 2020 nyara óta vezette a hivatalt. Mint írták, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatójaként elsődleges feladata a hazai áramellátásban meghatározó, Magyarország energiafüggetlenségében nélkülözhetetlen létesítmény működőképességének tartós megőrzése, a meglévő blokkok tervezett üzemidő-hosszabbításának előkészítése lesz. Az új ve-

Fotó: MVM Paksi Atomerőmű Zrt.

zérigazgató első napjait a munkatársak és az aktualitások megismerésére szánta. Érkezése napján munkavállalói fórumot tartott, ahol kiemelte a szakértelem fontosságát. A kollektíva előtt álló kihívások közül

kiemelte a második üzemidő-hosszabbítást, ami komolyabb műszaki beavatkozásokat igényel, mint az első. Azt mondta, hogy a paksi atomerőmű továbbüzemeltetése nélkül nem lehet Magyarország jövőjét elképzelni az elkövetkező 20-30 évben. Éppen ezért célja, hogy a magyar energiaszektor eddigiekhez hasonló műszaki színvonalú, legmegbízhatóbb tagja maradjon az atomerőmű. Ezzel együtt emlékeztetett arra, hogy az energiaválság miatt a piaci környezet, a villamosenergia-ellátás területén komoly változások történtek, ami rávilágított az ellátásbiztonság elsődlegességére.

Az Energiaügyi Minisztérium közleménye szerint az atomerőmű távozó vezetőjére új szerepkörökben számít a kormány és a vállalatcsoport. Pekárik Géza több mint három évtizedet töltött az atomerőműben, főként műszaki területeken, öt éve volt a cég első embere. Széles körű tapasztalatait e területen maradvá miniszteri tanácsadóként és az MVM kötelékében is hasznosíthatja a jövőben.

Dallos Szilvia

Energiaügy – energiatrilemma

– Energiatrilemmában vagyunk, de ez az összes európai országot érinti. Ennek az egyik lába az ellátásbiztonság, a másik a megfizethetőség, a harmadik pedig a fenntarthatóság – fogalmazott Lantos Csaba energiaügyi miniszter, aki az Indexnek beszélt arról, hogy 44 terawattóra a hazai elektromos áramfogyasztás, ennek nagyjából a 70 százalékát hazai erőművek állítják elő, de jelentős az importfüggőség. Beszélt a hazánk számára nélkülözhetetlen atomenergiáról is. – Fontos, hogy mindkét nukleáris erőművünk egy időben tudjon működni, hiszen jóval több itthon előállított áramra lesz szükségünk – fogalmazott.

A paksi atomerőmű volt a hazai klímabarát villamos energia legfőbb forrása 2022-ben is. Erről már a Paks II. Zrt. ír honlapján. A villamosipari trendekkel foglalkozó Elemző percek című elemzésük szerint a

Fotó: Babai István/archív

hazai szén-dioxid-mentesen termelt villany közel háromnegyedét az atomerőmű termelte, 21 százaléknit a napelemek tápláltak a hálózatba. A hazai villamosenergia-rendszer meghatározó termelője továbbra is a paksi atomerőmű maradt (45 százalék), szerepe megkérdőjelezhetetlen. A fosz-

szilis termelők a hazai források 34 százalékát adták – klímapolitikai szempontból pozitív, hogy ezek között a legkevesebb szennyezőnek számító foszszilis energiahordozó, a földgáz töltött be nagyobb szerepet. A hazai áramtermelés mintegy ötödét tavaly már a megújuló energiaforrások adták, és ezen

belül a legnagyobb szerepe a naperőműparkoknak és a háztetőkre szerelt napelemeknek volt. Az áramellátásban 2022-ben is érdemi szerepet kapott az import (26 százalék).

A napelemek hazai villamosenergia-rendszerbe történő beépítése 2022-ben is folyamatos volt: a napelemes kapacitás év végére elérte a 4006 Megawattot. A tanulmány felhívja a figyelmet arra, hogy az időjárásfüggő erőművek terjedésével az energiapolitikai döntésekben egyre inkább ügyelni kell a konkrét erőművi költségeken túli költségtényezőkre és következményekre is. Ilyenek a hálózati fejlesztési és a rendszerszabályozási igények, és az egyes technológiákhoz kapcsolódó további társadalmi és környezeti költségek. Ezek összessége képezi ugyanis a villamosenergia-ellátás teljes költségét.

–SZV–

Napirenden az atomerőmű üzemidő-hosszabbítása

Egy éve még csupán az atomerőmű berkein belül emlegették, mára kormánydöntés és parlamenti jóváhagyás is született a paksi atomerőmű további üzemidő-hosszabbításáról. A témáról Czibula Mihály, a kiemelt projekt vezetője tartott igen részletes előadást a közelmúltban az atomerőmű környezetében fekvő települések polgármestereinek.

– Az energetikában olyan változások vannak folyamatban – és ez már az orosz–ukrán konfliktus előtt elkezdődött –, amire még a feketeöves energetikusok sem számítottak. Olyan mértékben kezdtek drágulni az energiaforrások, amire nem voltak forgatókönyvek – világított rá Czibula Mihály. Elmondta, hogy az MVM Paks Atomerőmű Zrt. 2020-ban a stratégiai akciók részeként készített tanulmányt egy esetleges további üzemidő-hosszabbítás megvalósítására, amely három forgatókönyvet elemezve vizsgálta a továbbüzemelés költségeit és megtérülését. De egyik szcenárió sem volt annyira merész, mint maga a valóság.

– 2021 év végéig egy lehetséges üzemidő-hosszabbításról csak mi, nukleáris ipari szakemberek beszéltünk, sőt tettünk kezdő lépéseket is, de a környezetünk nem tartotta ezt reális forgatókönyvnek. Ékes bizonyítéka ennek, hogy Paks II.-t az Európai Unióval folytatott egyeztetések során kapacitásfenntartásnak aposztrofálták, ami abban az időben energia-

Fotó: Babai István/archív (fent), Szép Zsóka/archív (lent)

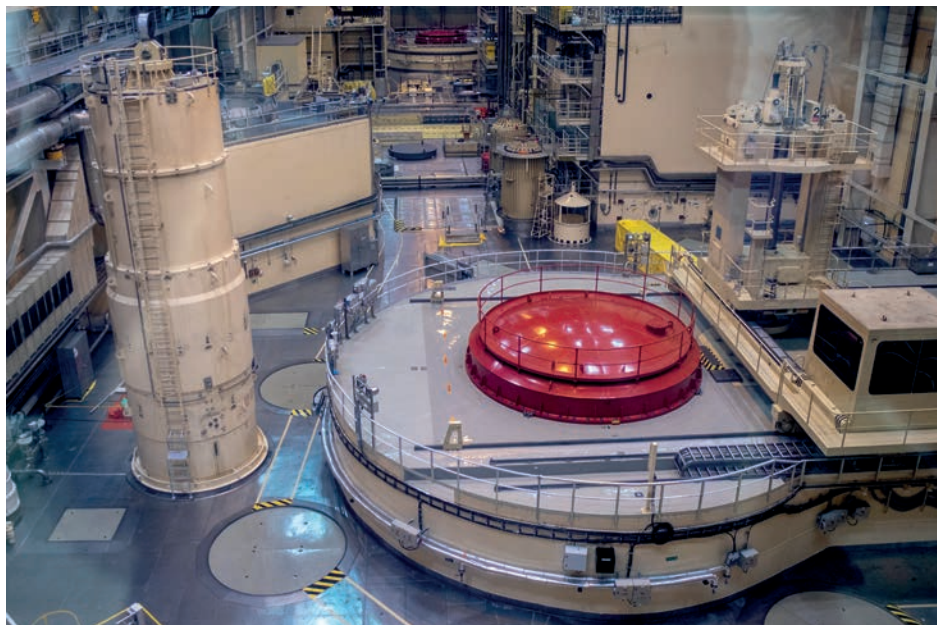
stratégiaiulag helyénvalónak tűnt. De a világ változott, és ma azt mondhatjuk, hogy a paksi atomerőmű további üzemidő-hosszabbítása az olcsó áram, az energiafüggetlenség és az ellátásbiztonság egyik kulcsprojektje – fogalmazott Czibula Mihály.

Ezt a kormány is nagyon gyorsan realizálta, és reagált a válságra, és a készülő új energiastratégia megalapozásakor már számolt az üzemidő további meghosszabbításával. Egy júliusi kormányhatározat meghatározta a megvalósításhoz szükséges teendőket

az illetékes minisztérium számára, amely az MVM-nek, az MVM pedig egyedüli részvényesként az atomerőműnek jelölte ki a feladatokat. A paksi atomerőműben elindult a munka, szeptember 26-án megalakult a projekt.

Czibula Mihály kiemelte, hogy az üzemidő-hosszabbítás kapcsán az egyik legfontosabb feladat az öregedés kezelése, ami a technológiát és a szakembergárdát is érinti. – Az atomerőmű nagyon összetett, százezres nagyságrendben vannak berendezések. Komoly műszaki feladat lesz annak meghatározása, mit kell cserélni, hol van szükség rekonstrukcióra. Eközben garantálni kell a folyamatos üzemet, lehetőleg legnagyobb rendelkezésre állást, hatékony működést, elő kell teremteni a szükséges forrásokat és biztosítani a szakembereket a feladathoz – vázolta.

Az erőműbe beépített berendezések némelyike a nukleáris biztonság, mások a termelés kiesés kockázata miatt kulcsfontosságú, de a többségükre igaz, hogy nem várt meghibásodásuk esetén blokkot nem kell leállítani, az erőmű továbbüzemelhet, az áramtermelés folyamatos. A nukleáris és termelésbiztonság szempontjából fontos berendezésekre kell koncentrálni. Ha tönkremegy egy ötezer forintos relé, akár százmillió kiesést okozhat. Az esetek jelentős részében a rekonstrukció költsége sokkal alacsonyabb, mint a termelés kiesése. ➔

➡ A nem cserélhető berendezések – például reaktortartály, épület – állapotfelmérésére nagy hangsúlyt helyeznek. Ezek meghibásodása, sérülése, elhasználódása ugyanis az üzemidő végét jelentené. Az állapotvizsgálatok, anyagvizsgálatok, nyomáspróbák kritériumrendszerként az amerikai gépészmérnöki egyesület, az ASME által készített szabványrendszert használják, amely leírja, hogy milyen gyakorisággal és milyen technológiával kell vizsgálni a berendezéseket. – Ezt mi túl is teljesítjük, a tartályfalat az ASME által elvárt tízéves periódus helyett ötévente vizsgáljuk ultrahangos módszerrel, továbbá örvényáramos és akusztikus emissziós vizsgálatokat is végzünk. Törésmechanikai próbatestek segítségével vizsgáljuk a ridegedést, figyeljük a nemzetközi tapasztalatokat is. A folyamatos monitoring és a számítások szerint még hosszú ideig megőrizhető a megfelelő állapot, az USA-ban a hetvenes években épült erőművek 100 év

üzemidőre történő élettartam-hosszabbítását is tervezik – összegezte a szakember. Az első és nagyon fontos lépés azonban az engedélyek, legelőször a környezetvédelmi engedély megszerzése. Az atomerőmű természetesen rendelkezik ilyennel, de az üzemidő-hosszabbítás újabbat igényel. Az üzemidő-hosszabbítást a magyar szabályozási háttér jelentős környezeti hatásnak tekintti, ami nemzetközi eljárást is maga után von, aminek a környező országokban tartott közmeghallgatások is részei. Ismerve egyes országok és némely zöldszervezetek antinukleáris hozzáállását, hosszú, akár bírósági eljárásokkal is nehezített engedélyezési eljárásra számítnak, hasonlóra, mint ami Paks II. környezetvédelmi engedélyezése során került lefolytatásra. Az eljárás lezárultával a további üzemidő-hosszabbítást megengedő nukleáris hatósági engedélyt kell majd megszerezni 2032 végéig, ebben az Országos Atomenergia Hivatal a döntéshozó.

– Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. gondos gazda. Ez az erőmű már nem az az erőmű, amely '82-ben elkezdte a működést. Folyamatosan futottak állapotfenntartási és rekonstrukciós programok, reaktorvédelmi rendszert építettünk, fejlesztettük a föld-rengésvédelmet, irányítástechnikát, újabb, a reaktortartályt is jobban kímélő üzemanyagot használunk – hangsúlyozta Czibula Mihály. Hozzáfűzte, hogy egyéb fejlesztések is napirenden vannak az atomerőműben. Például átalakítják a karbantartási stratégiát, papírmentesítik a folyamataikat. Arra is kitért, hogy a továbbüzemelés megnövelte az atomerőmű ázsíóját, immár hosszabb távú perspektívát kínál a szakembereknek. Ugyanakkor – mint mondta – a jövőképe még további is lehet, logikus a flottaüzemeltetésben gondolkodni, azaz a meglévő és az épülő blokkok közös üzemeltetésén, hiszen a humán- és egyéb erőforrásokat így lehet a legjobban kiaknázni.

-szv-

Ilyen volt a TEIT számára 2022

– Az alaplátványban, az alapvető feladatok tekintetében átlagos évet zár a TEIT, de az energiaválság szorosabb együttműködést, közös gondolkodást igényelt – értékelte Gáncs István a 2022-es esztendő. A társulás társelnöke, Tengelic polgármestere a Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás (TEIT) idei első találkozója után beszélt minderről a TelePaks Médiacentrumnak.

– A háború és annak hatásai minden településre befolyással vannak, erre senki nem tudott felkészülni, nem voltak forgatókönyvek. Ezért a településvezetőktől sokkal intenzívebb kapcsolattartást igényelt. Megosztottuk a tapasztalatainkat, tanácsot kértünk egymástól – fogalmazott. Kiemelte az energiaárak változását. – Amikor a korábbiakhoz képest hét-nyolcszoros árral szembesültek, mindenkitől újratervezést igényelt, amihez nem volt iránymutatás – mondta.

Gáncs István hozzáfűzte, hogy ugyanakkor magában az alaplátványban, a TEIT ál-

tal vállalt és végzett alapfeladatokban nem volt jelentős változás. A kommunikáció, információtovábbítás és az együttműködés a Paksi Atomerőművel, az RHK Kft.-vel a megszokott mederben folyt. – Ez egy harmincéves társulás szilárd elképzelésekkel, stabil koncepcióval – húzta alá a társelnök. Arra is kitért, hogy 2022-ben elvesztették egy társukat (Dunaszentbenedek polgármesterét – a szerk.), ami nagyon megrendítette a közösséget. Voltak időközi választások, új tagok kerültek a testületbe. – Négyöt új embert ismertünk meg, ők a TEIT család tagjai lettek. A mostani helyzetben nekünk sincs könnyű dolgunk, nemhogy nekik, ezért segíteni fogjuk őket – hangsúlyozta. Értékelése szerint az együttműködés nagyon jó, mindent elkövetnek a régióért, a társulás működési területén élő hatvanötezer emberért. – A problémákról korrektül és tabuk nélkül tudunk beszélni. Ez ebben az időszakban különösen felértékelődik – jegyezte meg. A 2023-as évet illetően a TEIT társelnöke úgy látja, ahhoz,

hogy ezt a nehéz időszakot átvészeli a települések, minden szakmai tapasztalatra, tudásra szükség lesz.

Gáncs István arra a kérdésre, hogy a Századvég felmérése szerint Európában az atomenergia pártiak aránya 26 százalékról 40 százalékra emelkedett, az ellenzők aránya pedig hasonló mértékben csökkent, a következőképpen reagált: Azoknak, akik a tények ismerete és kellő tudás nélkül szajkózták atomenergia-ellenes nézeteiket, rá kellett jönniük, hogy nincs más megoldás. Egyre több ember számára világos, hogy az atomenergia kiszámítható, a hozzáértő kezekben lévő atomerőművek mindig rendelkezésre állnak, miközben a megújulókat kiszámíthatatlanok, tárolásukra nincs lehetőség. – Mi a TEIT települései speciális helyzetben vagyunk, mert itt működik az ország egyetlen atomerőműve. Immár napirenden van az üzemidő-hosszabbítás és halad a Paks II. projekt, van bőven feladatunk – összegzett Gáncs István.

-ph-

PAKSI HALÁSZCSÁRDA

Kibővült halászcárdánk – felújított panorámás terasszal – vállalja rendezvények szervezését akár 150 főig.

Családi ünnepek, keresztelek, ballagás, lakodalom, vállalati ünnepek teljes lebonyolítását kitelepüléssel is.

Szakács- és felszolgálótanulók jelentkezését várjuk gyakorlati képzésre.

Telefon: 06-75/311-272, 06-30/936-0696

E-mail: dunakomlod.halaszcsarda@t-online.hu

P. Mobil sauna a Vácikában

Pakson, a Vácika úton a tenispályával szemben található a P. Mobil Sauna Klub. Egy trailer alvázára építette egy Debrecen melletti magyar cég a hat méter hosszú, két és fél méter széles, két méter harminc centiméter magas, saját tervezésű szaunát, amelyben 15-20 fő tud egyszerre izzadni, pihenni, relaxálni.

Kovács Gábor tulajdonos, üzemeltető azt mondta, hogy mivel ez egy mobilsauna, megrendelésre bárhova el tudja vinni, így a cégeknek, családoknak nem kell utazniuk, mindent, még zuhanyzót is tud biztosítani. – Csak szaunaprogramokat tartok, sima szaunázásra nálunk nincs lehetőség. Fával fűtöm a szaunát, akkumulátorról megy a világítás, általában 4-5 felöntést tartok. Mivel folyamatosan locsolom a vizet a kályhára, az illóolajokkal együtt párolog, amelyek természetesen 100 százalékos tisztaságúak. Nemcsak illóolajokat, hanem növényeket, például mentát is füstölök szaunázás közben. Ez azt jelenti, hogy én ventilálom a levegőt, zenére törölközővel, legyezővel irányítom a szaunázók felé. A szaunaszeánsz 90 és 100 Celsius-fok közötti hőmérsékleten folyik, a páratartalom 70 és 80 százalék közötti. Egy program 12-15 perc között van, a pihenőidő a szakirodalom szerint ennek a kétszerese. Van merülőmedence vagy zuhanyzó, de ilyen hidegben elég, ha a pihenőágyak valamelyikébe kiülnek a vendégek. Pihenés után lehet folytatni,

maximum négyszer lehetséges visszamenni a gőzbe, több nem is nagyon javasolt – összegezett. Kovács Gábor azt is elmondta, hogy először hobbinak indult, de most már elég komolyan foglalkozik ezzel, három éve szaunamesterkedik, folyamatosan képezi magát. Tanfolyamokra jár, volt már Lengyelországban is, Maciek Piczura világ bajnok szaunamesternél. – Ekkora saun

na nincs a környéken, ismertsége egyre nagyobb, egyre többen veszik igénybe. A sauna használatához előzetes bejelentkezés szükséges, elérhető vagyok a P. Mobil sauna honlapján, a 20/621 67 78-as telefonszámon, valamint a Facebookon is. Hamarosan bankkártyával és SZÉP-kártyával is lehet fizetni – tájékoztatott Kovács Gábor tulajdonos. (X)

Nevelőszülőket keres a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

A nevelőszülői hivatás:

- otthoni munkavégzés
- főállásnak számító foglalkoztatási jogviszony
- társadalombiztosítási ellátás
- nyugdíjbiztosítási jogosultság
- más kereső tevékenység mellett is végezhető
- biztos jövedelem
- szakmai támogatás
- összetartó közösség

Jelentkezzen itt:

06-20/946-1005 vagy 06-20/921-4670

neveloszulo.jelentkezes@szentagota.hu

www.szentagota.hu

Önre is vár egy gyermek!

Fotó: Szaffenauer Ferenc

Jó napot, mi újság?

Végh Lajos

Három évvel ezelőtt lett Paks rendőrkapitánya Végh Lajos. Érkezése után uralta el az életünket a Covid, ami számára megnehezítette a beilleszkedést, megszorította a feladatokat. A rendőrkapitányság vezetője szerint mindennek alapjául a hitelesség szolgál.

Habár több mint harminc éve öltött egyenruhát és mindvégig Tolna megyében dolgozott, Pakssal korábban nem került munkakapcsolatba Végh Lajos. Az itteni közbiztonsági, közrendvédelmi aktualitásokról mégis voltak ismeretei, mivel nagyon jó szakmai kapcsolatban, barátságban volt elődjével. Amikor a főkapitány felkérte mostani feladatára, az első gondolata az volt, hogy mi történhetett és mi lesz a sorsa a kiváló

munkát végző kollégának. Amikor megtudta, hogy egy tervezett rotációról van szó, a következő gondolat már az volt: mi a helyzet, mi a feladat Pakson. – Főkapitány úr úgy gondolta, szükség van arra, hogy mindenkinek új impulzus érjen, új feladatot kapjon – választa Végh Lajos. A lépéssel egyébként egyetért, úgy gondolja, ha az ember folyton ugyanazokkal a problémákkal szembesül, rutinból végzi a munkáját, ezért 6-8 évenként váltani kell. Ez saját pályafutásában tetten is érhető, 1991-ben a szekszárdi kapitányságon kezdett, onnan Dombóvárra vitt az útja, ahova 2013-ban már kapitányként tért vissza, miután a megyei főkapitányságon és a szekszárdin is dolgozott osztályvezetőként. 2020 elején vette át a stafétát dr. Kuti Istvántól. Há-

rom hónappal érkezése után a pandémia és az azzal kapcsolatos intézkedések adtak új feladatokat. Ez számára egyrészt megnehezítette, hogy megismerje a város és a társszervek vezetőit, másrészt rengeteg feladatot zúdított a nyakukba, hiszen a karantén, a kijárási korlátozások kapcsán a rendőröknek kellett intézkedni. Megítélése szerint jól vették az akadályt kollégái is, a városban élők is. Mint elmondta, Tolna vármegye minden kapitányságán jó az eredményesség, jók a „számok”, igaz volt és igaz maradt ez Paksra is. Jó a köz- és közlekedésbiztonság, ehhez hozzá is vannak szokva az itt élők, ez áll annak hátterében, hogy a lakosság igen érzékeny, kisebb horderejű zavaró tényezőkre, rendzavarásra, csendháborításra is azonnal rea-

gál. A lakosság biztonságérzetét erősen befolyásoló bűnügyekről elmondható, hogy a regnálása óta eltelt idő alatt minden esetben kézre kerítették az elkövetőket. Mindezzel együtt a rendőrök munkája nem az élet napos oldalán folyik. – Ide nem azért kopogtatnak az emberek, mert ötös találatuk volt a lottón – fogalmazott. Nem kell messzire visszanyúlni például: a néhány hete Budapesten történt rendőrgyilkosság a kollektíva minden tagját megrázta. – Nagyon friss és nagyon mély seb, szomorúság és döbbenet uralkodik mindenben. Ilyen konfliktushelyzeteknek a rendészeti területen dolgozó kollégáink vannak kitéve. Az itt illetékes vezetőtársaim tudják ezt a helyzetet kezelni, higgadtak, mérsékeltek. Én bárhol voltam, mindig azt vallottam, hogy egymásért, egymás védelméért mindent meg kell tenni – fogalmazott. Talán éppen az ilyen helyzetek miatt, sok rendőr valamilyen művészeti tevékenységben igyekszik megnyugtatni a lelkét. Így tesz Végh Lajos is. Korábban festgetett, főként tájképeket, újabban viszont rímeket farag. Verseket ír, sőt dalszövegeket is. Az egyik, a *Rozé blues*, a legnépszerűbb videómegosztón is hallható a Blues Travel Band tolmácsolásában. Egy másikat, az *Érzelmek hajóján* címűt, amit az Artisjus dalszövegíró pályázatára írt, Kovács Áron műsorvezető énekelte el. – Ez nekem annyit jelent, mintha megnyertem volna a fődíjat – fűzte hozzá. Örömet leli a szövegírásban, élvezi, hogy részese lehet annak, hogy valami új születik. Éppen ezért tervben van, hogy újabb saját számok is készülnek majd. Városunk rendőrkapitánya, aki egyébként Szekszárdon él párjával, Judittal, Paksot nagyon kellemes, élhető településnek tartja. – Ha kívánhatnék valamit, akkor azt kívánnám, hogy ez maradjon mindig így. Közösén kell tennünk azért, hogy ez valóban így legyen – zárta Végh Lajos.

Szabó Vanda

Gyuricza Imrénét köszöntötték

Gyuricza Imréné, született Piszár Ilonát köszöntötte 90. születésnapja alkalmából Paks Város Önkormányzata nevében Szabó Péter polgármester. Ilonka néni 1933. január 20-án született Túrkevéen. Az elemi iskolát az Endrőd melletti Nagylaposton végezte el. Tízéves volt, amikor gazdálkodó szüleivel és három fiútestvérével Németkérre költöztek. Ilonka néni Gyapán kezdett el dolgozni az állami gazdaságban, ahol bekerült az irodára és adminisztrátorként könyvelt. Három évvel később váltott, és kalauz lett a MÁVAUT autóbusszvállalat Szekszárd–Gerjen vonalán. A rövid kitérő után visszatért Németkérre a térszhez, majd az 1970-es években a paksi konzervgyárba került árukiadónak, onnan vonult nyugállományba 1988-ban. 1957-ben kötöttek házasságot Gyuricza Imrével (1932–2021). Férje Endrődön született, Palánkon végezte el a Mezőgazdasági Technikumot munka mellett, 1968-ban. Egyidőben a járási pártbizottság osztályvezetője volt, majd az Állami Biztosító vezetőjeként vonult nyugállományba 1991-ben. Nyugdíjasként szőlőt művelt, borászkodott, másfél éve hunyt el. Két gyermekük van, Zoltán autószerelő volt, majd az atomerőműből ment nyugdíjba, Ágnes a városi könyvtárban dolgozik.

Fotó: Babai István

Három unokája és három dédunokája van Ilonka néninek, aki a mai napig abban a Kishegyi úti házban él, amelyet a tanácstól béreltek, majd megvettek. Ez volt akkor az utolsó ház a beépülő Kishegy tetején. Szabadidejében szívesen kötöget ruhadarabokat az unokáknak, dédunokáknak. Ha jó

az idő, kertészkedik, tesz-vesz a ház körül, esténként televízió-műsorokat néz. Meszebb már nem mozdul ki, mert a látása, hallása megromlott, és már a csípője sem a régi, de a komolyabb betegségek elkerülték. Gyermekei naponta látogatják.

-kgj-

Növénydoktor: szobanövények betegségei

A szobanövények esetében főként baktériumos és gombás fertőzésekkel találkozhatunk.

A növényeket megfertőző baktériumok rendkívül gyorsan szaporodnak, terjedésüket elősegítik a beteg növényi részek, a rovarok, az ápolóeszközök, a virágföld és az ápolást végző keze. A baktériumos fertőzés tünete a levélen, száron megjelenő vizenyős foltok, melyek egyre sötétednek, majd nyálkás váladék, esetleg rothadási foltok jelennek meg rajtuk. A fertőzés elsősorban sebeken keresztül jut be a növénybe, de előfordul a légzőnyílásokon és a bibein való bejutás is.

A bakteriális fertőzések megelőzésében nagy szerepet játszik, ha kerüljük a túlöntözést, ha steril virágföldbe ültetjük, és ha nem meleg, páradús környezetben tartjuk növényeinket, valamint ha a növényápoló eszközöket minden esetben lefertőtlenítjük, amire alkalmas az ecetes vagy hypós víz, vagy valamilyen baktériumölő fertőtlenítőszer.

Fotó: pixabay.com/illusztáció

Fontos a beteg növényi rész eltávolítása. Végső esetben használhatunk baktériumölő szereket is, melyeket szakember segítségével növénytől függően kell kiválasztani. Nagyon fontos, hogy ha bármilyen

növényvédőszeres kezelést választunk, minden esetben tartsuk be a szerre vonatkozó biztonsági előírásokat, és soha ne zárt térben permetezzünk.

A növényeket fertőző gombák élősködő szervezetek. Ezek szaporodását, terjedését szintén elősegíti a túllocsolás és a meleg, párás környezet. Több fajuk ismert, és a tünetek is változatosak. A fertőzés az egész növényre kiterjedhet.

A legjellemzőbb a lisztharmat, melyet úgy ismerünk fel, hogy finom, lisztszerű réteg jelenik meg a növényi részekben, melyet le tudunk törölni. Ám ezzel nem szűnik meg a fertőzés. Gyakori még a szürkepenészes rothadás, mely jellegzetes penészréteget alakít ki a növényen, és levéldeformálódást, majd levélhullást okoz. Mindkét esetben távolítsuk el a beteg levélrészeket, és ha szükséges, növényvédőszerrel is beavathatunk az előírásoknak megfelelően.

A Növénydoktor következő részében a rovarkártevőkről olvashatnak.

Komáromi Lilla

Félelemoldó kömpöcök készülnek

Kömpöc. Egy kiskunsági település neve is ez, de jelen esetben infúziós tasakot takaró vidám figuráké, amelyek ötletgazdája Sáfrány Szilvia, a FoltoZoo kreatív műhely tulajdonosa. A gyermekeivel kórházakban, mentőautókban szerzett élményei kapcsán gondolkodott el azon, hogyan lehetne valamiképpen kevésbé félelmetessé tenni a mentőautóban szállítást és a kórházi tartózkodást a beteg gyerekek vagy akár felnőttek számára. Így születtek meg a kömpöcök. Puppné Oláh Szilvia, aki a Deák Ferenc általános iskolában tanít, emellett egy alapítvány önkéntese is, az ügy mellé állt. Szilvia, vagy ahogy mindenki ismeri, Puppsti tollából mese született a figurákról, amelynek a címe *A kömpöcök születésének igaz története*, és egyelőre pdf formátumban tölthető le a FoltoZoo Facebook-oldaláról. A kezdeményezést felkarolta Kernné Béda Erika szakápoló is, ő adott infúziós palackot a mintadarab elkészítéséhez Sáfrány Szilviának, orvosok pedig leírást arról, hogyan tanácsos elkészíteni a figurákat, hogy minden higiéniai, technikai követelménynek megfeleljenek. Sáfrány Szilvia elmondta, hogy nagyon sokan segítik a kömpöcök elkészítését, varrónők, önkéntesek csapatával végül kétfajta infúziós palack-

Fotó: magánarchívum

hoz gyártottak ilyen kedves figurákat, amelyekből három már a paksi mentőállomás mentőautóiban van. Jelenleg folyik a tesztelés, várják a visszajelzéseket a kórházakból, egészségügyi intézményekből, hogy beváltak-e a figurák. Amennyiben kedvezőek lesznek a visszajelzések, akár letölthető szabásminták alapján, önkéntesek segítségével folytatódhat a

gyártásuk. Az is felmerült, hogy kömpöcös foglalkoztatójátékokat is készítenek. A kreatív műhely Facebook-oldalán folyamatosan tudósít a kömpöcök sorsáról, amelyek közül több – szülők, segítők közreműködésével – budapesti kórházakba, gyermeksebészetre is eljutott, az orvosok nyilvánosan is köszönetet mondtak értük.

Sólya Emma

Mentőben jött a világra Adél

Mentőautóban született meg egy kislány Pakson tavaly ősszel. Adél hirtelen érkezett, ezért nem jutottak már el a kórházba. Az édesanya köszönőlevelet írt az Országos Mentőszolgálatnak.

Fotó: TelePaks

Mészárosné Csapó Zsuzsanna a második gyermekével volt várandós. A 38. hétben járt, amikor szeptember 29-én hirtelen fájásai voltak és elfolyt a magzatvíze. A férjével úgy döntöttek, hogy nem indulnak útnak Pécsre, hanem mentőt hívnak. A kiérkező mentősök egyike, Bor János több mint negyven éve mentőzik. Felidézte, hogy háromnegyed nyolc környékén érkezett a riasztás a mentőszolgálatához. Amikor megérkeztek, látták, hogy a kismama már kitolási szakaszban van, így nem indultak el vele a kórházba, hanem leparkoltak a ház elé, és a mentőautóban segítették világra a kiscsit. Az édesanya azt mondta, hogy a mentősök mindenben segítettek neki, lelkiileg is támogatták. – Biztonságban éreztem magam mellettük, még a szokatlan helyzet ellenére is. A mentős kollégák szakmailag is maximumot nyújtottak, de lelki jelenlétük

és biztatásuk is kellett ahhoz, hogy mindketten jó egészséggel, komplikáció nélkül jutottunk túl a szülésen – fogalmazott Zsuzsanna. Adél 4070 grammal jött világra, jelenleg 6500 gramm, egészséges és szépen fejlődik. Kétéves kistestvére mindig ott sündörög körülötte. Bor János a riport készítésekor örömmel dajkálgatta Adélt. A mentős, akinek két gyermeke és két unokája van, azt mondta,

hogy az ilyen pillanatokért érdemes dolgozni, ezért is szép a mentős szakma. Hozzátette, amikor megtudta, hogy az édesanya köszönőlevelet írt az Országos Mentőszolgálatnak, elréményült. Zsuzsanna elképzelhetőnek tartja, hogy tovább bővül a család. Amikor elköszönt Bor Jánostól, viccesen megjegyezte, hogy ha jönnek majd a fájások, a paksi mentős párost hívja.

Gyimóthy Éva

Az eltűnt városkép nyomában

Az utolsó paksi zsidó család története 2. rész

Lövei Mihályné Deutsch Teréz emlékei szerint Pakson 1936-ig volt jó világ, addig az emberek becsülték egymást, a zsidók békességben éltek, reggel és este a zsinagógába jártak imádkozni. Hitler politikája felszította az antiszemitizmust, a zsidóellenes rendelkezések hatására romlott a közhangulat, egyre többen vándoroltak ki Palesztinába. A háború kitörése után a fiatal férfiak egy részét elvitték munkaszolgálatra. A német megszállás után 1944. május elején létrehozták a gettót. A lakosság fásultan nézte a csendőrok embertelenségét, de segíteni nem tudott. Aztán jött a deportálás, nyolcas sorokban hajtották az embereket a vasútállomásra. Az állomáson vitéz Döme István jegyző érzéketlenül nézte a vagonba nehezen felkapaszkodó idős embereket, azzal áltatta őket, hogy mindenkinek csak munkára visznek. Teri néni három gyermekével négy napig utazott, közben a vagonban több ember meghalt, néhányan megőrültek. Auschwitzban látta Mengelét, bal karjukra azonosítót tetováltak, ezt a 10869-es sorszámú bélyeget Teri néni élete végéig magán hordozta. A táborból egy lengyel üzembe kerültek a lányával, ahol hólancot gyártottak az orosz frontra. A haláltáborból nem sokan menekültek meg, alig negyvenen jöttek vissza Paksra. (Kern Erika: *A paksi zsidóság élete 1930-as évektől 1945-ig*, 1993.) Teri néni és lánya 1945 őszén tértek haza, két fiát sokáig várta, de Schossberger Sándort (1930–1944) és Imrét (1931–1944) – a két jó tanuló, jó sportoló paksi fiút – megölték a lágerban. Az oroszok által istállónak is használt családi ház kifosztottnak állt, így ketten láttak hozzá az újrakezdéshez. A vészkorszak után még többen kivándoroltak a megalakuló Izraelbe. Sokan tértek haza férj, feleség nélkül, idő-

Fotó: magánarchívum

Lövei Mihályné Deutsch Teréz és Lövei Mihály (1963)

vel minden egyedülálló próbált új családot alapítani. Így esett, hogy Teri nénihez a paksi zsidók elhívták Löwy Mihályt (1894–1981), akivel együtt voltak munkaszolgálatosok. Misi bácsi azelőtt Tolnán élt, 1923-ban házasodott a bogyszlói Krámer Ilonkával. A deportálásban feleségét és kislányát elvesztette, Auschwitzból hazatérő Gábor fia pedig kiment Palesztinába. Löwy Mihály bemutatkozása után, másnap megint eljött Paksra, és a romantikus találkozás végén megkérte Teri néni kezét, aki igent mondott. Hamarosan megesküdtek a zsinagógában, így lett Schossberger Zsigmondnéból Lövei Mihályné. Misi bácsi Tolnáról Paksra költözött, nevét Löwyről Löveire magyarosította. 1946-ban újranyitották a háború előtt jól működő rövidáru-textil-üzletet, de nem sokkal később a történelem megint közbeszólt, mert a Schossberger-házat az üzletekkel együtt államosították. Misi bácsi a háború előtt a tolnai főutcán saját rőfös üzletet vezetett a családi házában. Pakson a Kereszt utca sarkához közeli Tiderenczli-házban volt a Nép-

bolt textilkereskedése, ott helyezkedett el. Jó textilkereskedő volt, az '50-es, '60-as években a vidékiek is odajártak vásárolni, és aztán szabóhoz vitték a méterárut varrásra. Az 1956-os forradalom újabb változást hozott, az utolsó rabbi, Moskovits Bernát és a jesiva növendékek féltek, így elmentek, sok zsidó család kivándorolt Izraelbe. A templomban egyre kevesebben voltak, télen a zsinagógát már alig tudták kifűteni. Fischer Jenő, a Dél-dunántúli Községkerület elnöke írta 1960-as helyzetjelentésében:

„A két ortodox hitközségben, Bonyhádon és Pakson naponta tartanak istentiszteletet. Valláskulturális tevékenységet hanuka, purim és szimchátóra alkalmából az összes hitközség folytatnak. A közös szédert mindenütt megtartják. A házasságkötések száma ugyan csekély, az újszülött fiúgyermek legnagyobb része átesik az előírt vallási szertartáson. A bármicvó felavatásokat is megtartják.” (Új Élet, 1960.03.01.)

1961-ben már nem volt meg a zsidó szertartásokhoz szükséges tíz férfi (minjában, quorum). Lövei néni unokáját küldözgették, hogy szaladjon és hozza a tizedik öreg bácsit, aki már alig tudott járni. Az 1961-es őszi ünnepkor volt utoljára istentisztelet, ekkor már Pestről hívtak le két diákot, hogy meglegyen a tíz férfi. A következő években Löveiék Pestre jártak templomba, a paksi zsidó hitélet megszűnt. Az utolsó rabbi távozása után Misi bácsi, mint a hitközség elnöke 1962-től haláláig, 1981-ig tartotta életben a paksi zsidó múltat. A zsidó közösségek állami képviselőjét a Magyarországi Izraeliták Országos Képviselőlete látta el:

„Látogatás Pakson – Pécs felé menet a MIOK képviselői megálltak Pakson, ahol megbeszélést folytattak Löwy Mihály házában az ottani maradék-zsidóság és a faddi, nagydorogi, györkönyi szórványok helyzetéről. Utána megtekintették a paksi zsinagógát. A szórványokban élő, többnyire idősebb hittestvérek hálásan fogadták, hogy a MIOK vezetőinek érdeklődése rájuk is kiterjed.” (Új Élet, 1962.04.15., 4.o.)

Lövei Mihály gondozta az Imre utcai temetőt, fogadta a hozzátartozókat, akik rokonaik sírját látogatták évente a világ minden részéből. Tudta, hogy kinek hol van a sírköve, és segített megtalálni a szeretteik nyughelyét. Sokan már nem tudták, milyen imát kell ilyenkor mondani, de ő mindig készen állt az imakönyvvel. Levágatta a fűvet nyaranta, hogy a látogatók a sírokhoz tudjanak jutni. A temetőkulcs és a hitközségi pecsét nyomok idővel egyre többet árválkodtak Misi bácsi asztalán. (Folytatjuk!)

dr. Hanol János

A 21. században a mindennapok szer-
ves része a pénzhasználat, ez azonban
nem volt mindig így, a pénzek megjele-
nése előtt, ha valaki szeretett volna vásá-
rolni valamit, cserébe egy másik árucikket
kellett felajánlania. Ez bármi lehetett, a lé-
nyeg az volt, hogy mindkét félnek szüksé-
ge legyen a másik árujára. A legáltaláno-
sabb csereeszközök ekkor talán a haszon-
állatok voltak.

Nem volt ez másként a régi Itáliában
sem, sok kutató szerint ennek köszönhe-
tő, hogy a pénz latin (vagyis római) neve
pecunia volt, ami a pecus (marha) szó-
ból ered, ez pedig egyértelműen utal arra,
hogy a pénz előtti általános értékmérők a
haszonállatok lehettek. Érdekesség, hogy
maga a marha szó pénzként való hasz-
nálata Magyarországon még a középkor-
ban is kimutatható, korabeli forrásokban
ugyanis időnként feltűnik az ezüstmarha,
aranymarha kifejezés a pénzermék szino-
nimájaként. Hogy ez a Magyarországon
sokáig hivatalos nyelvként használt la-
tinnak, vagy másnak köszönhető-e, nem
tudjuk, mindenesetre tény.

Tárgy/ történet

Visszatérve az ókori Rómába, az állatok
rézzel (ekkor még réztömbbel) való he-
lyettesítésére a legkorábbi példák a Krisz-
tus előtti 5. századból ismertek. Ha úgy
tetszik, ez lehetett a pénz megszületésének
ideje Itáliában. Ezek az as-nak nevezett fi-
zetőeszközök kezdetben szabályos tégl-
alap alakúak voltak, a kerek érmék csak
később jelentek meg. Csaknem két évszá-
zadnak kellett eltelnie, hogy a rézen kívül
más fémeket is használjanak fizetőeszköz-
ként. Az első ezüstérméket a római Sze-

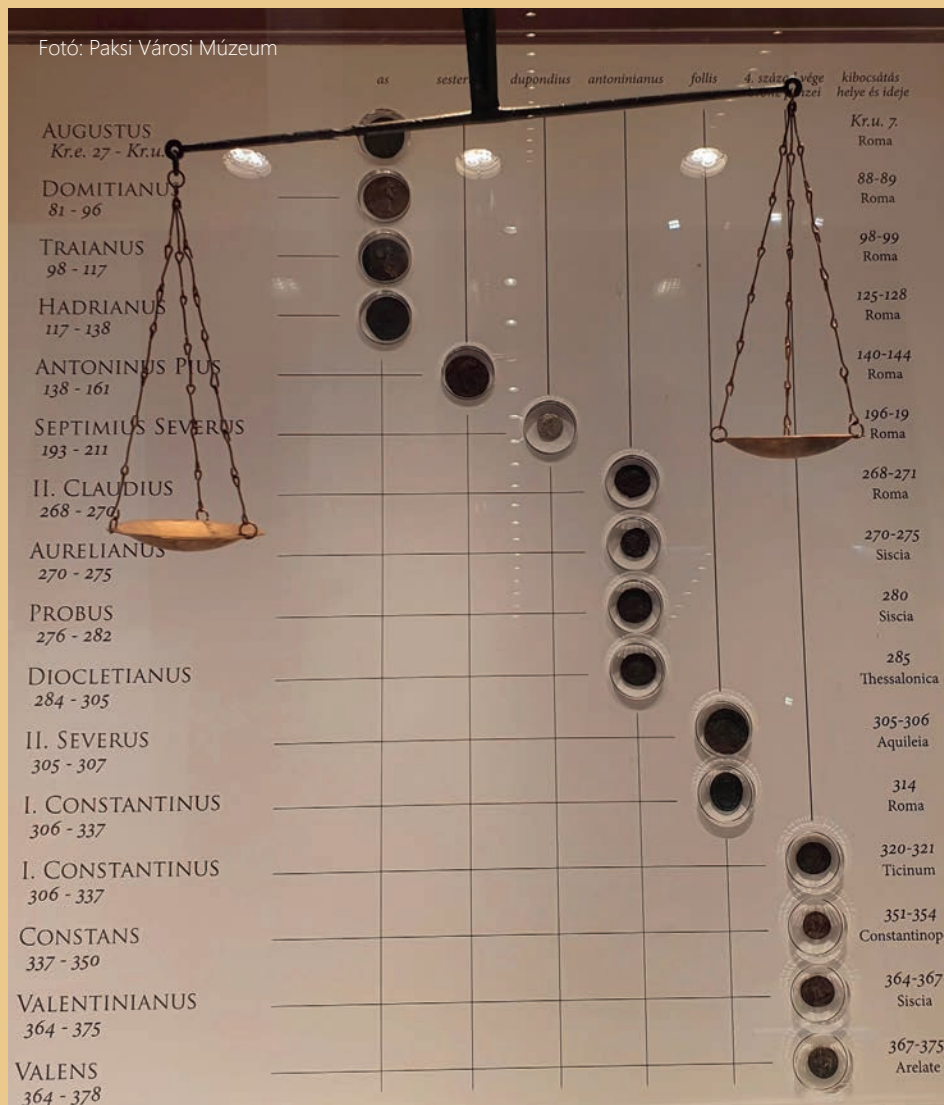
nátus a Krisztus előtti 3. század elején, a
Pürrosz elleni háború idején bocsátotta
forgalomba. Ezeken jelent meg először a
római eredetmondákból ismert történet,
az ikreket szoptató anyafarkas ábrázolása.
Később az ezüstpénzek használata annyi-
ra közkedvelt és elfogadott lett, hogy ez
lett az alap a pénzek értékének kiszámí-
tásakor, illetve pénzváltáskor. Aranyból
a római császárok megjelenése előtt csak
kivételes esetekben vertek pénzt. Először
Krisztus előtt 216-ban, a második pun há-
ború idején került sor rá.

A császárok megjelenése a Római Bi-
rodalom élén ezen a területen is válto-
zást hozott, Augustus ugyanis az addigi
réz (bronz) és ezüst mellett az aranyat is
rendszeresen használta pénzek alapanya-
gákként. Egy aranypénz (aureus) 25 ezüst-
pénzt (denarius) ért. A nemesféműből
való pénzverés joga ettől kezdve kizáró-
lag a császárt illette meg, a szenátus csu-
pán a réz- (illetve bronz-) pénzeket ad-
hatta ki. Ezek a mindennapi pénzforga-
lomban fontos szerepet tölthettek be, ezért
nagy mennyiségben készültek. Két na-
gyobb címlete, a sestertius és a dupondius
sárgarézűből, két kisebb címlete, az as és a
quadrans vörösrézűből készül.

Maguknak a pénzeknek is kibővült a sze-
repük, az egyszerű fizetőeszközként való
használat mellett ugyanis propaganda-
szerepet is betöltöttek. Ennek is köszön-
hető, hogy a korábban főként isteneket,
római jelképeket (esetenként római hőso-
ket, királyokat) ábrázoló érméken az áb-
rázolás és feliratok a korábbiaknál lé-
nyegesen gazdagabbá váltak. Az előlapra
rendszeresen a mindenkorai császár, eset-
leg egy családtagja vagy a trónigényének
alapot adó elődje portréja került. A mell-
képet körbefogó felirat minden esetben
az ábrázolt személy nevét és címeit tar-
talmazta. Az érmék hátoldalára aktuális
események kerültek fel, ezek leggyakrab-
ban az uralkodó győzelmeit, a nép javára
tett intézkedéseit vagy bőkezűségét, jósa-
gát mutatták be. Mivel újságok akkoriban
nem voltak, a közölni kívánt információk
átadásának legbiztosabb eszközei a min-
denki által használt (és látott, megfigyelt)
pénzek voltak.

A Paksi Városi Múzeum állandó kiállítá-
sában több helyen is láthatunk római pén-
zeket. Átfogóan azonban az a vitrin mu-
tatja be ezeket, amelyben egy, a pénzváltá-
snál is használatos mérleg mögött, egy
átlátszó táblára rögzítve, a császárok nevei
mellett egy-egy általuk kibocsátott pénz-
érme látható.

Szabó Antal

Megválasztották a 2023-as esztendő növényeit és állatait

Minden évben megválasztják – jellemzően a lakosság szavazatai alapján – az év élőlényét a különböző szakmai szervezetek a maguk szakterületén. Van többek között év madara, fája, rovára, gombája, vadvirága, kétéltűje, hala és pillangója. Általuk kívánják felhívni a figyelmet a természet szépségeire, védelmére.

A Magyar Haltani Társaság szavazásán az év hala a **lápi póc** lett. A haltanitarsasag.hu oldalon azt írják, hogy apró, zömök testű hal, kissé nyújtott, oldalról lapított alakú. Szabályosan lekerekített farokúszója, kerekded mellúszói vannak, a bennük található úszósugarakat egymástól függetlenül is képes mozgatni. Barnás színű, az oldalán fémesen csillogó, aransárga csíkkal. Élőhelye elsősorban a dús növényzetű mocsarak és lápok. Fokozottan védett, bennszülött halfajunk, eszmei értéke 250 ezer forint.

Az év rovára a **közönséges temetőbogár**. A Magyar Rovartani Társaság honlapján olvasható, hogy 12-22 milliméter hosszú, alapszíne fekete, a szárnyán narancssárga színű sávok vannak. A temetőbogarak lárvái elhullott kisemlősökben, madarakban fejlődnek, de mivel a tetemekre számos más faj is pályázik, eltemetik a gazdatestet, innen a faj neve. A szülők nyálukkal bekenik a tetemet, ami lassítja a bomlást, majd kiássák alóla a talajt, így a föld alá helyezik a gazdatestet. Miután a lárvák kikeltek, az anya előemésztett, folyékony táplálékkal látja el őket. A közönséges temetőbogárral idehaza számos helyen találkozhatunk, elsősorban erdőkben.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) szavazásán a **barkóscinege** nyert. Nevével ellentétben nem valódi cinege, a legutóbbi időkig az afrikai és ázsiai régióra jellemző timáliaifélék közé sorolták, de a legújabb rendszertan már önálló, egyetlen fajt tartalmazó családba (barkóscinege-féle) tartozónak tekinti, olvasható az MME honlapján. Mint írják, a barkóscinege farka hosszú, a csőre sárga, a lábai feketék. Az egész életét természetes és mesterséges halastavak, mocsarak, árterek, egyéb vízállások nádas-gyékényes növényzetében tölti. Védett madár, természetvédelmi értéke 50 ezer forint.

Hosszú évek óta minden esztendőben megválasztja az év fáját az Országos Erdészeti Egyesület, 2013 óta az Év fája mozgalom honlap-

Fotó: pixabay.com

ján zajló szavazáson dől el, hogy melyik faj lesz a következő évben az év fája. 2023-ban ez a **vénic-szil** lett, olvasható az Országos Erdészeti Egyesület honlapján. Mint írják, a vénic-szil elsősorban az árterekhez kötődő szilfajunk, amelynek élettere a folyószabályozások, az ártéri ligeterdők java részének kiirtása, a megmaradtak egy részének átalakítása miatt lényegesen lecsökkent. Őshonos szileink közül a szilfávészre legkevésbé érzékeny, ennek ellenére visszaszorulása látványos.

Az év vadvirága a **borzas len**, amely hazánkban a száraz gyepekben, sztyeppréteken, meszes homokpusztagyepekben, ritkábban száraz tölgyesekben található. 50-80 centiméter magas, felegyenesedő szárú, évelő növény. A levelei szórt állásúak, ülők, hosszuk 2,5-3 centiméter. A hazai kék virágú lenfajoktól könnyen elkülöníthető, mivel csak ennél mirigyes a csészelevelé széle, illetve a szára is csak ennek szőrös, innen ered a magyar és tudományos nevében szereplő borzas (hirsutum) fajnév. Védett növény, természetvédelmi értéke 5 ezer forint, olvasható a Magyar Biológiai Társaság honlapján.

A Magyar Mikológiai Társaság szavazásán a **disznófülgomba** kapta a legtöbb voksot. Az alakja fiatalon bunkószerű, később szabálytalanul hullámos szélű, lebenyes tölcser alakú. Lefelé elvékonyodó, 2-4 centiméter magas és 1-3 centiméter vastag töve fehérén nemes. Belső felszíne sima, ibolyás színű, később sárgásokkerre kifakul. A külső termőréteg hosszanti irányban ráncolt, gyűrött, gyakran

villaszerűen elágazó, ibolyás színű. A húsa vastag, puha, sárgásfehér vagy lilásfehér színű, márványosan zónázott. Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 ezer forint, olvasható a Wikipédián.

Az **alpesi gőtét** választotta az MME Kétéltű- és Hüllővédelmi Szakosztálya az év kétéltűjének. Az alpesi götte hazánkban a legmagasabb természetvédelmi értékkel védett faj a kétéltűek közül. A hím 8 centiméter, a nőstény 10 centiméter hosszú. A hím kékes alapszínű, sötétbarnás zöldes mintázattal, tarajjal. A taraj ép szélű, sötét és világos foltok tarkítják, az oldala kékes, fehér foltokkal tarkított, a hát irányában sötétebb, a has irányában világosabb színű. A hasa narancsvörös, melyen nincsenek sötét foltok, ezzel lehet megkülönböztetni a tarajos gőtétől. A nőstény színe barna, a hasa világosabb narancsos színű, írják a Wikipédián.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) Lepkevédelmi Szakosztálya először megtartott év lepkéje szavazásán a **fecskéfarkú pillangó** győzött. Alapszíne általában halványárga, de lehet fehéres is, valamint a tavaszi nemzedéké egészen kén-sárga is lehet. Fekete mintázata jellegzetes, a hátulsó szárnyakon kék pikkelyekből álló sávok vannak, és egy-egy pirosas-narancsos szemre emlékeztető folt, továbbá egy-egy faroknyúlvány is. Védett, természetvédelmi értéke 10 ezer forint, és a faj szerepel a Vörös Könyvben, írják az mme.hu oldalon.

Kohl Gyöngyi

Felkészült a tavaszi szezonra a Paksi FC

Január 18-án szerdán érkezett haza a Paksi FC NB I.-es labdarúgócsapata a törökországi edzőtáborból, és a csütörtöki szabadnap után pénteken már hazai környezetben készült a tavaszi folytatásra. A bajnokságban január 28-án Kisvárdán lépnek pályára Waltner Róbert tanítványai.

Az elmúlt évekhez hasonlóan kiváló körülmények között készülhettek a zöld-fehérek a törökországi Belekben a tavaszi bajnoki, illetve kupamenetelésre. Az már megszokott, hogy a felkészülésbe beiktatott edzőmérkőzéseket általában külföldi csapatok ellen játsszák a paksiak. Ezúttal sem volt másként. A Jagiellonia Białystok, valamint a szerb FK Vojvodina ellen vereséget szenvedett a PFC, míg az RFC Union Luxemburg ellen gól nélküli döntetlent játszottak. – Tavaly a nyári felkészülés során szinte valamennyi meccsünkön győztünk, mégis többször előfordult, hogy a mutatott játékunk nem tetszett. Belekben kétszer kikaptunk, egyszer döntetlent játszottunk, de mindhárom találkozón több helyzetünk volt a riválisnál, nyernünk kellett volna [...] és bár vereséget szenvedni sohasem jó, a futballunkkal elégedett lehettem – összegzett a találkozókat követően a Nemzeti Sportnak Waltner Róbert. A hazaérkezést követően bő egy hét állt a csapat rendelkezésére, hogy felkészüljön a sűrű tavaszi folytatásra. A szakmai stáb még két edzőmérkőzést iktatott be a feszes programba. Az úgynevezett bajnoki főpróbát egy napon rendezték. Először az NB II.-ben a feljutásért harcban álló Pécsi MFC ellen léptek pályára a PFC labdarúgói hazai pályán, majd a Kozármisleny

Fotó: Szaffenauer Ferenc

csapatát fogadták. Az összeállításokból már sejteni lehet, hogy a Kisvárdá elleni bajnokin hogyan állhat fel az együttes. Reméljük, a színházak világából vett szlogen igazságot rejt, vagyis a rossz főpróbát kiváló előadás követi, ugyanis a gól nélküli első félidőt követően 3:0-s vereséget szenvedett a házigazda a Pécs ellen, igaz, a Kozármisleny ugyanilyen arányban legyőzte. – Az eredmény becsapós, az első játékrészben ugyanis két-három gól volt a két csapat között, más kérdés, hogy nem tudtunk élni a lehetőségeinkkel, a meccs végén pedig egy perc alatt kétszer is betalált az ellenfelünk. Nehéz ilyenkor mit mondani, de az ilyen meccsekből is tanulni kell! – értékelt a PMFC elleni 3:0-s vereséget követően a Paks rutinos játékosa, Windecker József. A rossz eredmény mellett az sem biztató, hogy Waltner Róbert

mérlege – aktuális csapatával –, két döntetlen mellett hat vereség a Kisvárdá ellen. De minden (rossz) sorozatnak vége szakad egyszer, így bízunk benne, hogy január 28-án Kisvárdán megtörik a jég. A három pont megszerzése óriási lökést adhatna a folytatásra, hiszen február elsején a negyedik fordulóban elhalasztott Ferencváros elleni mérkőzés következik hazai pályán a Fehérvári úti stadionban 18.30-kor, majd szintén hazai környezetben a második helyen álló Kecskemét fogadja a Paksi FC a bajnokság 18. fordulójában. Nem könnyű, de a tizenkét csapatos sűrű mezőnyben ilyen fogalom nem is létezik. A 2023-as tavaszi idényre január 25-től lehet bérleteket vásárolni. A bérlet- és jegyértékesítéssel kapcsolatos minden információ megtalálható a paksifc.hu honlapon.

Dallos Tibor

Az országos élmezőnyben 2022-ben is

Év végén, mint általában minden területen, a sportban is értékelik az elmúlt esztendő eredményeit, a különböző sportágakban is megválasztották 2022 legjobbait. A különböző erősségű hazai és nemzetközi versenyeken elért eredmények alapján aránylag objektíven lehet egy adott sportoló teljesítményét megítélni és rangsorolni. A magyar dzsúdósport 2022-ben is ért el szép eredményeket, melyekből az Atomerőmű SE versenyzői is kivették a részüket. Az év legjobb dzsúdósa címet immár tizenhetedik alkalommal hirdette ki a Judoinfo szerkesz-

tősege. A háromfős kuratórium – dr. Kovács Antal olimpiai és világbajnok, Hajtós Bertalan olimpiai és világbajnoki ezüstérmes, kétszeres Európa-bajnok és Gombkötő Roland, a Judoinfo szerkesztője –, valamint a közönség szavazatai alapján első helyen a szarajevói ifjúsági világbajnokságon aranyérmet nyert Kenderesi Péter végzett. Második lett azonos pontszámmal Özbas Szofi és Ungvári Attila. Utánuk következett az ASE versenyzője, Pupp Réka, aki két Grand Slam-győzelem mellett ezüst- és bronzérmet szerzett. A klubcsapatok Európa-bajnoksá-

gán a portugál Benfica színeiben bronzérmes lett, és az évet karácsony előtt pár nappal a jeruzsálemi Masters viadalon szerzett bronzéremmel zárta. A Magyar Judo Szövetség egyesületi pontversenyét nagy fölényrel nyerte a BHSE, az ASE az ötödik helyen végzett, tavaly összesen száztizennégy klub gyűjtött pontokat. Az ASE dzsúdó-szakosztályának egész éves munkájáról, az utánpótlás eredményeiről részletes összefoglalót olvashatnak a judo.ase.hu oldalon.

-joko-

Továbbra is rájátszást érő helyen az Atomerőmű SE

Fotók: Molnár Gyula

Sok sérült és beteg játékosát kénytelen nélkülözni már fordulóik óta az ASE NB I/A csoportos férfi kosárlabdacsapata. A 17. forduló után tíz győzelemmel és hét vereséggel a hatodik helyen állnak, két győzelemmel lemaradva a harmadik helyezett ZTE mögött. A csapat erejét és tartását mutatja, hogy csak egyszer kaptak ki tíz pont feletti különbséggel, ellenben többször az utolsó másodpercekben sikerült megnyerniük a mérkőzést. Az új évben eddig három összecsapásra került sor, a mérleg egy vereség és két győzelem.

Budapesten játszotta az ASE az év első bajnokiját, az évváró, Alba elleni nyolcpontos vereség után egyértelműen a győzelem volt a cél. A mérkőzés előtt a vendéglátók az utolsó előtti, tizenharmadik helyen álltak a táblázaton, tizennégy mérkőzésből két győzelemmel. Az ASE a hatodik helyet foglalta el, nyolc nyertes és hat vesztes összecsapással. A budapesti csapat helyezése nem tükrözi a valóságot, sok kiélezett meccset buktak el

szoros végjátékban, többek között az október 8-i Gesztenyés útját is. Akkor az Atom csak az utolsó percekben tudta a maga javára fordítani és 75-71-re megnyerni a mérkőzést. A januári meccsen többen is hiányoztak a paksi csapatból, Kovács Ákos betegség, Frank Áron és Gulyás Milán sérülés miatt nem állt Csirke Ferenc rendelkezésére. Vereség lett a vége, hiába nyerte a lepattanócsatát az ASE 43-36-ra, a gyenge, 15 százalékos tripla és a 60 százalékos büntetőértékesítés megboszosztta magát. Ennek ellenére tíz másodperccel a vége előtt még a hosszabbításért vagy éppen a győzelemért támadhattak a piros-kékek, de nem sikerült betalálni. Budapesti Honvéd SE – Atomerőmű SE 73-69 (17-20, 17-14, 20-17, 19-18). Atomerőmű SE: Pajor -, Taiwo -, Eilingsfeld 12, Grubor -, Csizmadia NJ, Buckingham 14/6, Edwin 21, Atkinson 22, Karosi -, Geringer NJ. Következett az idei év első hazai mérkőzése a Kaposvár ellen, melyen telt ház várta a csapatokat. Az őszi Somogyban az utolsó másodpercekben kapott ki az Atom két ponttal, adott

volt a lehetőség a visszavágásra. A játékoskeret továbbra is foghíjas volt, Csirke Ferenc ezúttal sem számíthatott a beteg Kovács Ákos és a sérült Frank Áron és Gulyás Milán játékára. Jól indult a találkozó, az első negyedben a hazai csapat akarata érvényesült, fokozatosan nőtt az előny, tíz perc után már tizenkét ponttal vezetett az ASE. A második felvonás közepéig nem változott a játék képe, aztán jött egy kisebb gödör, és a vendégek feljöttek három pontra, de egyenlíteni már nem sikerült nekik. A nagyszünet után ismét beindult a paksi gépezet, a huszonhatodik perc tájékán 65-54-et mutatott az eredményjelző, ezután azonban jött a rövidzárlat, a kilencedik perc elején már csak egy pont maradt az előnyből. Az utolsó tíz percben jobban bírta a nyomást a piros-kék társaság, és nagyot küzdve, Pajor triplájával lezárva a mérkőzést győzött. Atomerőmű SE – Kometa Kaposvári KK 93-81 (29-17, 16-23, 27-31, 21-10). Atomerőmű SE: Gulyás NJ, Pajor 10/6, Taiwo 8, Eilingsfeld 11, Grubor 18/12, Csizmadia NJ, Edwin 22/6, Atkinson 10, Buckingham 14/12, Karosi -. ➤

➡ A következő mérkőzésen közvetlen rivális, a Sopron ellen léptek pályára idegenben Eilingsfeldék. A mérkőzés előtt a hazaiak tíz győzelemmel és hat vereséggel az ötödik, az ASE kilenc-hetes mutatóval a hatodik helyet foglalta el a bajnoki táblázaton. Ezúttal sem számíthatott több játékosára Csirke Ferenc, a paksi csapat vezetőedzője. Kovács Ákos betegség, Gulyás Milán és Frank Áron sérülés miatt már hetek óta nem bevezethető. A Kaposvár elleni meccs óta nem edzett kézsérülés miatt Atkinson Jr., de végül vállalta a játékot. Ugyancsak a Kaposvár elleni meccsen kapott rúgást a lábára Milos Grubor, rá sem számíthatott a szakvezetés, melegítőben ült a kispadon a mérkőzés alatt. Az első negyed második felében a hazaiak elléptek hét ponttal, de a dudaszóig sikerült faragni a hátrányból. A második felvonásban a tizenötödik perc tájékán egy ASE időkérés után átvette a kezdeményezést a paksi csapat, és a huszadik perc végére már a vezetést is átvette. Nem törte meg a lendületet a nagyszünet, harcosan játszottak Atkinsonék. A negyed utolsó perceiben Buckingham büntetőivel, Edwin közelijével és Eilingsfeld zsákolásával 54-62-re alakult az állás, végül hétpontos előny maradt az utolsó tíz percre. A negyedik negyed-

ben a Sopron folyamatosan küldte be a friss embereket, míg az ASE csak kettőt tudott forgatni. A legjobbkor jött Buckingham harmasa a negyed közepén, majd a hihetetlenül agilis Atkinson volt eredményes a gyűrű alól, 68-77-et mutatott ekkor az eredményjelző. Kezdték fáradni a paksi játékosok, feljött négy pontra a hazai társaság, és ekkor, a legjobbkor dobott Pajor Dávid egy hárompontost, ami után 73-

80 lett az eredmény. Kipontozódott Edwin, az utolsó percben a Pajor, Karosi, Buckingham, Eilingsfeld, Atkinson Jr. ötös próbálta őrizni az előnyt, sikerrel. Sopron KC – Atomerőmű SE 78-80 (21-16, 15-21, 21-27, 21-16). Atomerőmű SE: Pajor 3/3, Taiwo 3, Eilingsfeld 15/6, Grubor NJ, Buckingham 12/6, Edwin 16, Atkinson 28, Karosi 3/3, Géringér NJ, Kékese NJ. Kovács József

Blatt Pálra emlékeznek a tornával

A korábbi kiváló labdarúgó Blatt Pál emlékére közel egy évtizede – Hornyák László egykori játékostárs kezdeményezésére – utánpótlástornát szerveztek az Atomerőmű SE sportcsarnokában. Az idei immár a 9. Blatt Pál emléktorna volt.

Blatt Pál a Tatabánya játékosaként az NB I.-ben is játszott, de egy sérülés gátat vetett felfelé ívelő pályafutásának. Később Pakson a Paksi SE-ben az NB II.-ben és NB III.-ban, valamint az Atomerőmű SE NB II.-es csapatában is meghatározó játékos volt, kiváló rúgótechnikája és játékintelligenciája emelte társai fölé. Sokan miatta váltottak jegyet a mérkőzésekre. Ő volt a „Blatt Pali”. A csuka szögére akasztása után sem szakadt el a labdarúgástól, edzőként próbálta átadni mindazt, amit játékosként magáénak tudhatott. Volt felnőtt-, illetve utánpótlásedző is. Nála pallérozódott mások mellett a későbbi NB I.-es és válogatott Éger László, valamint Vayer Gábor meg még számos tehetség. A fiatalok sorsát mind játékos, mind edzői pályafutása alatt a szíven viselte, de tragédia, hogy ez a szív egy kegyetlen és súlyos betegség következtében, hosszú harc után megszűnt dobogni. Pali egy évtizede nincs közöttünk, de emlékét a korábbi já-

tékosársak, tanítványok és barátok őrzik, így minden évben utánpótlástorna szervezésével adóznak a korábbi kiváló játékos és edző emlékének. Az idén januárban rendezett U7-es torna immár a 9. Blatt Pál emléktorna volt. Ezúttal is hat csapatot hívtak a szervezők, a két házigazda (ASE, PSE) mellett Kalocsáról, Szekszárdról és Bajáról érkeztek fiatalok, valamint emelte a torna színvonalát, hogy az első megkeresésre, azonnal igent mondtak a MOL Fehérvárnál is. A torna kezdetén minden edző kiemelte, hogy ebben a korban az

eredmény csak másodlagos, a hangsúly a játék megszerettetésén, valamint az egyszerű taktikai elemek gyakorlásán van. A tizenkét perces minimeccseken körmerkőzéses rendszerben, három a három elleni játékokban, kis kapukra rohamoztak a csapatok. A kapus nélküli játék rengeteg gólt és sok örömet eredményezett, így igazán vidám légkörben alakult ki a végeredmény: első LUA Baja, második Paksi ASE, harmadik MOL Fehérvár és Kalocsai Méhecskék, ötödik UFC Szekszárd, hatodik Paksi FC.

-dt-

Fotó: TelePaks

Fotó: Molnár Gyula

Megfejtésével kétfős szauna-est-belépőt nyerhet.

MÉLABÚS	AMERIKAI SZÍNESZ (FREEMAN)	PALÓC GYÜMÖLCS	BÉKE OROSZUL HÍZELEG	KEVERT SZÍN	SECUNDUM	LOBOGÓ	KOCSI-RAKOMÁNY ... POETICA	ÓKORI FŐVÁROS	NÉVELŐ	ÜRÜGY
JAPÁN VÁROS MASHOVA, HELYEZ					PUSZTÍTÓ ÖZÖN AMERIKAI SZABVÁNY				URÁN VEGYJELE INDIÁN NÉP VOLT	
			RÁÉRŐSEN OLASZ VÁROS					VÉR-CSOPORT TE ÉS Ő		
HATÁR-RAG		DANTE NYELVE FLAMAND ÍRÓ VOLT				BUDAPESTI SZÁLLODA ÜREGES FA				... VÉRTANÚK
ÉRCZÜZŐ MALOM OROSZ ÜRRÁKÉTA				... MARS ÁRKUS			SZÓ-PÁRBAJ MUZSIKA			
			PITYEREG OROSZ TÓ		ÍRÓ (GYÖRGY) ELŐADÓ RÖVIDEN			CSERMELY ELEM TÍPUS		
SIEMENS	AB OVO GYORSAN PÁROLGÓ					VOLT-ELEKTRON ÖSSZE-CSENG		KISBÉRI KÖZSÉG KABOS LÁSZLÓ		
... RIGHT	INNI AD KÖTETLEN		SZÉKES-EGYHÁZ SZLOVÉN GK. JEL		NŐI NÉV JELENLEG				NÉMET AUTÓJEL MÉTER	
				ALPESI LEGELŐ KÖLTŐI SOHÁJ			VÉS			
HARCMEZŐ	OROSZ HELYESLÉS	RÓMAI 1 ...CAPONE	KÁRTYA-LAP MICRO ... KÁRTYA		ATHÉNI LEVEGŐ UTCA RÖVIDEN					
... REGÉNYE (GÁRDONYI)			INAS NULLA							
SZÉGYEN-PAD				HAWAII SZIGET		PATÁS ÁLLAT				

A megfejtés Tolna vármegye legnagyobb mobilszaunájának neve. A megfejtéseket február 3-ig várjuk a 7030 Paks, Dózsa György út 51-53. címre, vagy a paksihirok@gmail.com emailcímmel. A név mellé telefonszámot is kérünk. Előző játékunk nyertese: Heiszler Edith

TEMETKEZÉS

Iroda, bemutatóterem:
Paks, Kálvária u. 2.
(földhivatalal szemben)

Irodavezető:
Noszákóné Szemenyei Eszter
0620/852-1520

Készenlét 0-24h-ig:
0630/936-3255
www.anhurtemetkezes.hu

**KEDVTELESI CÉLÚ
KISHAJÓ VEZETŐI TANFOLYAM**
indul Pakson motoros és vitorlás kategóriában.
Ugyanitt tengeri hajóvezetői kategóriára is lehet jelentkezni.

Érdeklődni:
+36 20/210-42-14

Konténerrendelés:
0630/683-9787

TEIT

kalocsai látogatóközpont
(Kossuth Lajos utca 50.)
nyitvatartása:
H-Cs: 8-16, P: 8-12 óráig,
Ebédzünet: 12-13 óráig

Nyitvatartás:
H-V: 05-20-ig
Tel: 75/315-983
20/945-0992